

God Jul

Vårt Luleå

Byggprojekt 09

Sidorna 7-9

Luleå lockar

Sidan 3

Ny chef för Luleå Energi

Luleå Energi AB fick i början av december en ny chef. **Anneli Sjömark** utsågs då till ny vd. Hon har tidigare varit ekonomichef i LEAB.

Luleå Energi ägs numera till 100 procent av Luleå kommun. I energikoncernen ingår också Bioenergi i Luleå. Luleå Energi elnät och Lunet. Koncernen har cirka 150 anställda och omsätter närmare en miljard kronor årligen.

Hertsöns bibliotek rustas upp

Hertsöns bibliotek är stängt från januari och till någon gång i april. Sista öppetdagen är 30 december och fram till dess kan besöka låna böcker med extra lång lånetid.

Lokalerna ska renoveras och inredningen ska förnyas. Dessutom flyttas entrén så att biblioteket blir lätt tillgängligt.

Under stängningen hänvisas hertsöborna till kommunens övriga bibliotek.

Julkalender med spökeri

Den som missat årets julkalender "Det spökar i tomteskogen" i Stadsparken har fortfarande några dagar på sig. Föreställningen ges kl 14 fram till julafton då den börjar kl 12.

Som vanligt är det Lule Stassteater som engagerat tomtefamiljen.

Biogas från Uddebo?

I framtiden kan kanske kommunens fordon köra på biogas från Uddebo reningsverk. Men först behövs en ordentlig utredning.

Tanken är att bygga en anläggning vid Uddebo reningsverk som kan producera biogas för fordonsdrift. Utredningen, som ska vara klar till sommaren, ska bland annat titta på ekonomin i projektet.

Närmsta biogasproduktion för fordon finns i dag i Boden. Produktionen motsvarar 700 000 liter bensin. Tankningsstället på gamla A8 i Boden lär för övrigt vara det nordligaste i världen.

Midskogen

Årets äldreboende

Midskogen B har utsetts till Årets äldreboende av Sveriges pensionärs riksförbund. Det stora utbudet av aktiviteter och att man på Midskogen provar alternativ till läkemedel imponerade på juryn.

Varje år utser Sveriges pensionärs riksförbund (SPRF) årets äldreboende i landet. Vid granskningen bedöms både den inre och den yttre miljön.

Vårt Luleå ges ut av Luleå kommuns informationsavdelning. **Redaktör:** Kjell-Arne Johansson. **Grafisk form:** Frank Rizo. **Omslagsfoto:** Alf Lindbergh. **Ansvarig utgivare:** Sven-Olov Hederyd. **Tryck:** GTC Print. **Upplaga:** 39 000 ex. **Adress:** Vårt Luleå, Luleå kommun, Info, 971 85 Luleå. **Telefon:** 0920-45 35 01. **E-post:** kjell-arne.johansson@lulea.se .

2010 inleds med fyrverkeri

Årtusendets första decennium är snart slut. Finalen blir ett pampigt fyrverkeri på nyårsaftonen i Norra hamn.

Platsen för nyårstalen är numera flyttad mot rondellen vid Kulturens hus. I skrivande stund är det oklart vilka som kommer att tala. Pyrotekniker från universitetet svarar för fyrverkerishowen och kommunen står för glögg och pepparkakor.

Luleå Lokaltrafik kör särskilda turer på kvällen och natten. Se annons!

Kommuninfo via sms

Nu kan du utan kostnad få information om vissa kommunala tjänster direkt i mobilen.

För närvarande går det att anmäla sig till tre olika tjänster: ändrade öppettider vid återvinningscentralerna, ändrade hämtningsdagar för avfall samt kommunens

pressmeddelanden. Men det kommer att bli betydligt fler så småningom.

Du anmäler dig på www.lulea.se/sms. Där framgår hur du ska göra och vilka tjänster du kan prenumerera på.

Framtidsdag för arbetslösa

FRAMTIDSDAGEN
nu lyfter vi

Den 18 januari arrangerar Luleå Expo en framtidsdag i Kulturens hus. Evenemanget riktar sig framför allt till arbetslösa ungdomar i Luleå och grannkommunerna.

Målet är att Kulturens hus under dagen ska bli en mötesplats för företag, organisationer och arbetssökande. Ett 30-tal företag och organisationer kommer att medverka. Dessutom kan deltagarna

lyssna på två inspirerande föreläsningar. Hiphop-artisten **Dogge Doggelito** talar om "Att nå sina drömmars mål" och trendanalytikern **Göran Adlén** om framtidens arbetsmarknad.

Framtidsdagen pågår mellan kl 11 och 17 och är gratis för deltagarna. Även buss-transporten är gratis. Anmälan görs via Luleå Expos hemsida (www.luleaexpo.se).

Turismen ökar starkt

Foto: Göran Widén

Tyska researrangörer på besök i Luleå vintern 2009.

Allt fler besöker Luleå. Antalet gästnätter ökar, omsättningen stiger och fler får jobb inom besöksnäringen.

Mellan 2002 och 2008 ökade omsättningen för besöksnäringen i Luleå med över 30 procent och uppgick i fjol till 735 miljoner kronor. Under samma period ökade antalet sysselsatta årsarbetare med drygt 100. Ökningen har fortsatt i år, särskilt under sommaren.

Siffrorna kommer från turistorganisationen Visit Luleå. Vd:n **Elisabeth Ennefors** berättar att man har mycket på gång under 2010.

– Vi storsatsar för att Luleå ska bli ett mer attraktivt resmål för privatresenärer.

I det ingår bland annat en ny webbplats (www.pulsilulea.se) där besökare och luleåbor kan hitta tips på evenemang, boende, paketerbjudande med mera. Luleå ska också marknadsföras via olika kampanjer i Stockholm, Norge och Finland.

Konferens i Kulturens hus

Kulturens hus har inneburit ett uppsving för Luleå som konferensstad. Luleå Convention Bureau är en relativt ny organisation som fungerar som mäklare mellan mötesarrangörer och lokala aktörer i Luleåregionen.

– Mötesåret 2010 ser ut att bli mycket bra, säger Elisabeth Ennefors. Under mars arrangeras till exempel ett nationellt skoterforum och Konsumentdagarna. Två

större möten i Kulturens hus är Sveriges överförmyndare i juni och Socialchefsdagarna i september.

Samarbete med andra aktörer är en viktig strategi för Visit Luleå. Via ett nätverk med andra hamnstäder försöker man få fler kryssningsfartyg till Botenviken. I somras angjorde fyra stora passagerarbåtar, med sammanlagt 2 000 resenärer, Luleå och lika många lär komma nästa sommar.

På lokal nivå samverkar Visit Luleå med kringliggande kommuner. Ett exempel är det nya Vintermagasinet Luleå-Boden med tips och beskrivningar av trevliga vinteraktiviteter. Magasinet finns på turistbyråerna.

Snart är vi 74 000 luleåbor. Men troligtvis dröjer det till våren innan gränsen passeras.

Sedan millennieskiftet har Luleås befolkning ökat med över 2 000 invånare eller 240 personer per år i genomsnitt. Den senaste siffran från slutet av november säger att det nu bor 73 936 personer i kommunen.

– Men i slutet av året brukar det plana ut eller minska lite, säger **Stefan Larsson**, utredare på stadsbyggnadskontoret med koll på

statistik. Därför skulle jag bli förvånad om vi når 74 000 vid nyår.

Ökningen fram till november uppgår till drygt 500 personer. Fler barn har fötts samtidigt som betydligt färre har avlidit jämfört med vid samma tidpunkt i fjol.

Cirka 300 fler har flyttat till Luleå än vad som flyttat ut hittills under året. Som vanligt tappar övriga kommuner i länet befolkning till Luleå medan Luleå tappar till övriga landet. Invandring har också betydelse för det positiva flyttnettot.

**Snart
74 000
invånare
i Luleå**

Hundar ska vara kopplade på offentliga platser i centrum. Det påpekar både miljökontoret och hundägare som hört av sig till Vårt Luleå.

Enligt de lokala ordningsföreskrifterna råder kopplingstvång på offentliga platser året om på hela centrumhalvön. Bestämmelsen gäller även centrala delar av Hertsön, Porsön, Björkskatan och Örnäset.

Hundar ska även hållas kopplade på lekplatser och under perioden 1/5 – 30/9 i parker. De får inte heller rastas på begravningsplatser.

– Vi får in en hel del klagomål om lösspringande hundar och hundbajs, säger **Åke Israelsson** på miljökontoret.

– Det är mest i centrum och Södra hamn-området. Vi berättar vad som gäller och om det handlar om hundar som attackerar hänvisar vi till polisen.

Polisen bekräftar att de några gånger varje år får anmälningar om lösspringande hundar. Djursjukhuset i Gammelstad uppger att det inte är helt ovanligt att det kommer in hundar som blivit bitna av andra hundar, men att man inte vet hur ofta skadorna orsakats av lösspringande hundar.

Hundbajs ska tas upp

När det gäller hundbajs säger lokala ordningsföreskrifterna att det ska plockas upp inom detaljplanlagda områden i tätorterna.

Miljökontoret har gett ut en folder om att ha hund där det framgår mer exakt vad som gäller. Den går att ladda ner på www.lulea.se/miljokontoret

Koppla hunden!

Hundar ska vara kopplade i centrum hela året.

Satsning på unga ska motverka arbetslöshet

Nu drar en stor satsning på ungdomar med bristfällig utbildning igång. Syftet är att ge bättre förutsättningar till arbete eller fortsatta studier. Drygt tio miljoner kronor satsas under tre år.

Ungdomsarbetslösheten i Luleå har ökat kraftigt det senaste året. Över 1000 personer i gruppen 18-24 år, eller en av sju ungdomar, står utanför den ordinarie arbetsmarknaden.

Ungdomsarbetslösheten är särskilt hög bland dem som saknar slutbetyg från gymnasiet.

Det är bakgrunden till den satsning som nu görs på vuxenutbildning.

Under hösten har det varit långa köer till vuxenutbildningens kurser. Nu skapas 500 nya utbildningsplatser per år. Målgruppen är ungdomar som inte slutfört sina gymnasie-studier eller har svårt att få jobb.

I projektet ingår också en satsning på att anpassa utbildning och vägledning till individens behov. Det kan vara nya former för lärlingskurser, nya arbetssätt vid studievägledning med mera.

– Vi ska skraddarsy utbildningarna och bygga upp verksamheten så att den blir så bra som möjligt för målgruppen, förklarar **Kajsa Pösö**, chef för vuxenutbildningen i Luleå.

Vägledning och studieteknik

Programmet är uppdelat i olika faser. I början handlar det mycket om studie- och yrkesvägledning, orientering och studieteknik. Därefter följer studier och mot slutet extra vägledning mot arbete eller fortsatta studier.

Utbildningen kommer att ske både hos vuxenutbildningen i gamla Seminariet, i gymnasieskolan och hos externa utbildare. Ungdomssatsningen kostar cirka 3,5 miljoner kronor per år vilket räcker till 7,5 tjänster.

Utsläpp ger dålig luft på vintern

Foto: Alf Lindbergh

I korsningen Smedjegatan-Köpmangatan finns en station där miljökontoret mäter kvävedioxid och partiklar i luften. På vårvintern är partikelhalten ofta hög.

Luften i centrala Luleå är periodvis ganska dålig. Framför allt under januari – april kan det vara problem med höga halter av luftföroreningar i gatunivå.

Sveriges riksdag har angett 16 miljömål. Ett av dessa mål är frisk luft – att luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. I dag beräknas flera tusen svenskar dö i förtid på grund av luftföroreningar.

Miljökontoret har sen mitten av 1990-talet mätt luftkvaliteten i centrum. Det sker på två ställen.

Den ena mätningen görs på 30 meters höjd via en ljusstråle mellan Stadshusets tak och Vattenfallsbyggnaden, en sträcka på drygt 500 meter. Den andra mätningen sker på gatunivå i korsningen Smedjegatan-Köpmangatan.

– Vi ligger på ungefär samma nivå som tidigare, sammanfattar miljöinspektör **Per Andersson**.

Mätningarna sammanställs varje år i en rapport. Den senaste, som täcker perioden mars 2007 och ett år framåt, visar ett blandat resultat. På taknivå mäts kvävedioxid, svaveloxid och ozon. Det är gaser som i höga halter påverkar andningsorganen, särskilt hos barn och astmatiker. Alla gränsvärden klaras i takmätningen.

Sämt på gatan

Sämlre är det på gatunivå. I mätstationen vid busshållplatsen på Smedjegatan mäts bland annat halten av mycket små partiklar. Här överskrids rätt ofta normerna. Just partiklar är den luftförorening som orsakar störst hälsoproblem. Även kvävedioxidhalten är stundtals hög längs gatorna i centrum.

– Det är på vintern vi har problem, säger Per Andersson. Då är utsläppen från fordon och värmepannor som störst. Samtidigt bildas det lätt inversion när det är kallt och då blir det som ett lock över marken som gör att luftföroreningarna stannar kvar.

– På vårkanten när vägarna är snöfria och torra är partikelhalten som högst.

Hur kan då utomhusluften i centrum förbättras?

– Det är vägtrafiken som är den största källan till luftföroreningar, säger Per Andersson och räknar upp några enkla åtgärder.

- Undvik tomgångskörning.
- Åk buss.
- Gå och cykla kortare sträckor.
- Lär dig ecodriving.

Däremot är han tveksam till att rekommendera dubbfria vinterdäck.

– På bara vägar river dubbdäck visserligen upp asfalten. Å andra sidan kan det vara en trafikfara att inte ha dubbdäck när det är isigt och halt.

Luftmätning på nätet

Luftmätningsrapporten finns på www.lulea.se/luft. Här kan man också själv kolla luftkvaliteten den senaste tiden.

Sparkrav togs bort - 2011 kan bli tufft

Skolan och socialförvaltningen slipper besparingskraven nästa år. Men 2011 kan bli ett tufft år för de kommunala förvaltningarna om inte samhällsekonomin förbättras snabbt.

Arbetet med kommande treårsbudget har skett under lågkonjunktens kalla stjärna. Under vintern och våren blev prognoserna för skatteintäkterna allt sämre.

När den strategiska planen och budgeten för 2010-2012 antogs av kommunfullmäktige i juni innebar den minskade budgetramar för samtliga förvaltningar. Sparkraven var två procent 2010 och ytterligare två procent 2011.

I höstas kom besked från regeringen om ett extra statsbidrag till kommunerna under 2010. För Luleås del handlar det om 55 miljoner kronor. Därför slipper barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen nästa års besparingskrav. Men övriga förvaltningar måste dra ner med två procent.

För skolans del blir det ändå fortsatta uppsägningar under 2010. Det beror både på färre elever totalt sett och att fler väljer friskolor, men också på tidigare fattade beslut.

Sparkravet på fyra procent från 2011 för samtliga verksamheter ligger kvar i planen. Om ekonomin förbättras och skatteintäk-

Sopavgifter sänks 2010

Renhållningstaxorna sänks från årsskiftet. Särskilt avgiften för kompostkärlet blir billigare.

Orsaken till den ovanliga sänkningen är minskade transportkostnader för renhållningen. Det brännbara avfallet körs nu helt till Boden.

Sänkningen handlar i allmänhet om 10-15 procent. Grundavgiften för till exempel småhus med egen sophämtning sänks med 60 kronor till 840 kronor per år. Hämtningsavgiften sänks också. Det gäller särskilt kompostkärl som blir 16-18 procent billigare. Den största sänkningen gäller för flerfamiljshus.

Även taxan vid Sunderby avfallsanläggning justeras lite. Här införs en helt ny kategori: konserver som måste öppnas och tömmas manuellt. Avfall som består av flera materialslag och som kräver förbehandling blir betydligt dyrare att lämna.

Uppgifterna ovan förutsätter att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

Stora investeringar görs i Södra hamn.

terna ökar kan nog kravet mildras.

Nästa års driftbudget slutar på drygt tre miljarder kronor. Skolan står för 42 procent och socialförvaltningen för 35 procent av de totala nettokostnaderna.

Investeringar för 1,3 miljarder

Investeringarna under de kommande tre åren ligger fortfarande på mycket höga nivåer. Sam-

manlagt handlar det om cirka 1 300 miljoner kronor. Här några av de största satsningarna.

- VA-verksamheten – drygt 400 miljoner kr.
- Förskolelokaler – 80 miljoner kr.
- Övriga skollokaler 62 miljoner kr.
- Gruppboendestäder och särskilda boenden – 94 miljoner kr.
- Övriga kommunala fastigheter – 169 miljoner kr.
- Södra hamn – 53 miljoner kr.
- Nya bostadsområden – 61 miljoner kr.

För små överskott

Resultatet (överskottet) beräknas till 35 miljoner kronor 2010 och 56 miljoner 2011. Det motsvarar inte det långsiktiga målet.

De stora investeringarna kräver omfattande upplåning. Därför beräknas soliditeten (andel av tillgångarna som är finansierade med egna medel) sjunka rätt kraftigt.

Verksamheternas nettokostnader

Budget 2010

Förvaltning	Miljoner kr
Kommunledningsförvaltning	111
Arbetsmarknadsförvaltning	81
Räddningstjänst	45
Stadsbyggnadskontor	28
Kollektivtrafik	66
Hamnförvaltning 1	- 7
Teknisk förvaltning	196
varav lokalbank	29
Barn- och utbildningsförvaltning	1 425
Socialförvaltning	1 200
Fritidsförvaltning	157
Kulturförvaltning	89
Miljöförvaltning	9
Övriga verksamheter 2	12
Löneökningar 3	63
Övrig finansiering 4	77
Öförutsedda behov	5
Summa nettokostnader	3 556
Återförda kapitalkostnader	- 413
Nettokostnader	3 143

1) Luleå hamn beräknas ge överskott. 2) Överförmyndare, konsumentvägledning, valnämnd, kommunrevision. 3) Fördelas till förvaltningarna under 2010. 4) Pensioner, EU-projekt m m.

Byggprojekt för hundratala miljoner

Luleå kommun bygger och investerar för hundratala miljoner varje år. Under de senaste fem åren motsvarar investeringarna cirka 9 000 kronor per invånare. Få kommuner i landet ligger på samma nivåer.

Vi har åkt runt och tittat på några av de större projekten under 2009. Vissa är avslutade medan andra pågår för fullt.

Bostadshus på Lulsundsberget

Ett helt nytt bostadsområde har påbörjats under hösten på Lulsundsberget. Kommunen har förberett med att dra va-ledningar och vägar. Det är Lulebo som uppför två hyreshus. Med 12 respektive 14 våningar kommer husen att sticka upp ordentligt ur skogsbrynet.

De två höghusen kommer att rymma 104 lägenheter. Prislappen är på drygt 150 miljoner kronor och generalentreprenör är Nåiden. Husen beräknas vara klara sommaren 2011.

Lulebo ämnar bygga ytterligare två höghus i en andra etapp. Även HSB planerar att bygga flerfamiljshus på Lulsundsberget. Om alla planer förverkligas blir det åtta höghus med 360 nya lägenheter.

Ytterligare ett bostadsområde på Kronan är på gång: småhustomter på den så kallade Kronanbacken.

Höghusområdet på Lulsundsberget har påbörjats.

Foto: Alf Lindbergh

Kommunalrådet Karl Petersen invigde nya Coop Arena 26 november.

Nya Coop Arena

Coop Arena har byggts om i flera omgångar de senaste åren. I slutet av november skedde en officiell återinvigning efter den senaste ombyggnaden. Bland annat har taket höjts. Större ståplatsläktare, nya omklädningsrum, ny restaurang, nya loger och fler handikapplatser är några av nyheterna. Ishallen rymmer nu 6 300 personer, 700 fler än tidigare.

Ytterligare en etapp genomförs nästa sommar. Då ska kylrören i stora hallen bytas ut och golvet under hockeyrinken gjutas om. Samtliga etapper, inklusive D-hallen som blev klar i fjol, kostar 186 miljoner kronor.

Ett lyft för Örnäset

Det händer saker på Örnäset. Den efterlängtda nya sporthallen vid Örnässkolan blev klar i oktober. Den 3 000 kvadratmeter stora hallen används av skolan på dagtid under vardagar, men på kvällar och helger kan den bokas av föreningar.

Vid årsskiftet öppnar den nya fritidsgården på övervåningen i idrottshallen. På övervåningen finns även en stor spegelsal som kan användas för olika evenemang.

Vid gamla Korpcentrum på Örnäset håller kommunen också på att bygga upp ett aktivitetscenter för alla åldrar. En inhägnad anläggning för spontanidrott finns redan på plats. En hall för boule och olika extremsporter ska uppföras och utomhus ska det anläggas skateboardbanor, boulebanor och en del annat.

Nya sporthallen på Örnäset blev klart i oktober.

Lekplatser rustas

Under de senaste åren har kommunens park- och naturavdelning rustat upp flera lekplatser – eller byggt helt nya. Det handlar om ett par-tre stycken varje år. Under 2009 har bland annat Porsösundet och Lulsundet fått nya fina lekplatser.

Även skolgårdar rustas. På Porsöskolans skolgård finns numera en stor klätterställning i form av en drake. Barnen har själva varit med i utformningen. Förnyelsen av skolgården fortsätter till våren med planteringar och annat.

Nya lekplatser och skolgårdar rustas varje år. Här Porsöskolan.

Storgatan har byggts om under flera år.

Storgatan nästan klar

Under rätt många år har vi vant oss vid att delar av Storgatan varit uppgrävd under sommarhalvåret. Men i november blev sista etappen mellan Smedjegatan och Kungsgatan klar. Kostnad: ca 13 miljoner kronor. Det personalkrävande arbetet har sysselsatt 15-20 anläggningsarbetare från Peab. Oförutsedda problem med elledning och annat gjorde att det blev en viss försening. Därför kommer de sista lindarna att planteras först till våren.

Med årets etapp har stadens huvudgata byggts om ända från Residensgatan. Sista sträckan, förbi Floras kulle mot Prästgatan, lär dröja med tanke på planerna på ett resecentrum vid järnvägsstationen.

Södra hamnplan förnyas

Södra hamnplan ska äntligen byggas om. Arbetet inleddes i maj med ombyggnad av kajdelen – vilket visade sig bli rätt besvärligt. Kajen har förstärkts med betong och stålspont. Även strandpromenaden har gjorts om. Det arbetet slutförs i juni 2010 och därför är stängslet kvar.

Nästa sommar ska hamnplanen grävas ut och magasinsbyggnaden, som bland annat rymmer Fiskekyrkan, ska få ny fasad. Exakt hur hamnplanen ska se ut är inte bestämt men den omdiskuterade hamnkranen blir i alla fall kvar.

Kajen i Södra hamn har förstärkts och promenaden har gjorts om.

Fyra va-ledningar har grävts ner under kanalen vid Revelsudden.

Va-ledning till Bensbyn

Det finns 150 mil vatten- och avloppsledningar i kommunen. Tekniska förvaltningen bygger sen två år tillbaka en helt ny ledning från Hertsön ut mot Bensbyn som beräknas kosta nästan 70 miljoner kronor. Ledningen är klar fram till det planerade bostadsområdet Hällorna vid Sinksundet. När hela sträckan är klar kommer Bensbyn att kopplas samman med stadens va-nät.

Nya metoder har använts vid bygget, delvis för att minska markskadorna. Under kanalen vid Revelsudden har man lagt ner fyra ledningar, varav två är för framtida behov.

Luleå kommun tänker på säkerheten

Plötsligt händer en stor olycka som påverkar många människor.

Eller en epidemi – som den nya influensan – uppstår som sprider sig blixtnabbt över världen.

Det är två exempel som visar på vår sårbarhet. Säkerhetsfrågor har blivit en allt viktigare uppgift för kommunerna.

– Kommunens säkerhetsarbete ska genomgå alla förvaltningar och bolag, säger **Urban Rönnbäck**, kommunens säkerhetschef.

Det är främst två lagar som styr kommunalt säkerhetsarbete, nämligen Lagen om skydd mot olyckor och Lagen om extraordinära händelser. En särskild risk- och säkerhetsavdelning finns numera inom räddningstjänst.

Säkerhetsarbetet omfattar många olika områden. Urban Rönnbäck beskriver de viktigaste.

Säkerhet har blivit en allt viktigare fråga för landets kommuner. Mycket handlar om att planera och förebygga.

Olycksförebyggande arbete. Kommunen har ett handlingsprogram som följs upp varje år och revideras vart fjärde år.

Planer för extraordinära händelser. Det är stora omfattande olyckor då samhället utsätts för svåra påfrestningar. Luleå har planer för bland annat hur man ska hantera ett stort dammhaveri i Lule älv, en pandemi (en infektionssjukdom som drabbar stora delar av världen), långvarigt el-bortfall och stora störningar i vattenförsörjningen. Dessutom finns planer för andra större händelser som t ex flyg- eller tågolyckor.

IT-säkerhet. De kommunala IT-systemen är vitala för att kommunen ska kunna upprätthålla viktig samhällsservice.

Hot mot förtroendevalda och tjänstemän. Hot har de senaste åren ökat. När förtroendevalda hotas är det i sig ett hot mot hela det demokratiska samhället.

Försäkringsfrågor. För att kommunens ska kunna ha ett bra försäkringsskydd krävs

att man arbetar förebyggande med riskinventering, rapportering med mera.

Samverkan. Säkerhetsarbete består också av samverkan med andra.

Organisation vid kriser

– Vi har också en krisledningsorganisation som startar vid en extraordinär händelse eller om något annat oförutsett inträffar, säger Urban Rönnbäck. Det finns en särskild krisledningsnämnd som har mandat att fatta snabba beslut och en krisledningsstab.

Posom-gruppen (Posom står för Psykologiskt och socialt omhändertagande) är kommunens krisgrupp som snabbt kan kallas in. Det finns även Frivilliga resursgrupper som bistår med praktiska saker. Senast hjälpte de till när hundratals thailändska bärplockare blev strandsatta i Luleå.

Mer information finns på www.lulea.se under För invånare/Räddning och säkerhet.

Folkmusik, musikal och barnopera på Kulturens hus

Kulturens hus tar lite julleddigt – men snart blir det full fart igen. Euskefeurat och en tonårsmusikal med Kevin Borg är några av programmen under januari.

Tisdag 29 december bjuds det på "Comedy night special" i restaurangen. Komikern **Hasse Brontén** uppträder och för musiken står luleåtjejen **Martina Lundberg**.

Gammelstads manskör ger sin nyårskonserter onsdag 30 december i Stora salen. Tenoren **Ulric Björklund** medverkar.

Svartöns Blues arrangerar "The Musical Express" tisdag 5 januari. Dagen efter blir det en hemvändarkonsert med Euskefeurat.

Lördag 16 januari anordnas en folkmusik-konsert till förmån för Bris med **Anja Storelv** och andra artister.

Fredag 22 januari ges två föreställningar av "High School Musical". Den inte helt

okände **Kevin Borg** har en huvudroll.

Nicolai Dunger kommer fredag 29 januari. Två dagar senare är det dags för Hattstugan, en nyskriven barnopera faktiskt.

Och den som ännu inte varit på en ordentlig julkonsert har chansen tisdag 22 december i Domkyrkan. **Michael Schmidberger**, **Ulla-Britt Sandlund**, **Mattias Sandlund**, **Katarina Fallholm** och Quinokören Lapponica medverkar.

Nye kommunchefen blickar framåt

Vid årsskiftet blir en kvinna Luleå kommuns högste tjänsteman. Anne Karlenius blir då kommunchef.

– Framtidsro är oerhört viktigt, säger hon.

Anne Karlenius är en känd person i Stadshuset. Hon har arbetat som personalchef i kommunen de senaste fyra åren och var under en stor del av 1990-talet förhandlare på personalkontoret. Hon har även varit personaldirektör i Setra Group och i Billerud Karlsborg.

Karlenius har sina rötter i den lilla byn Aareavaara – nyligen uppmärksammad efter fynd från en 11 000 år gammal bosättning – utanför Pajala. Men hon bor sen länge i Luleå.

Vad gör en kommunchef?

– Man har tre roller. Chef för kommunledningsförvaltningen, samordnare för förvaltningschefgruppen och att leda arbetet för att nå målen som kommunstyrelsen sätter upp.

– Det handlar mycket om samverkan. Jag ska samverka med bolagskoncernens vd, med politikerna, med de fackliga organisationerna, med grannkommunerna och i andra nätverk. Jag ska verka för ett fortsatt bra samarbete mellan olika intressenter: universitetet, näringslivet etc.

Vilka utmaningar ser du för Luleå kommun som organisation?

– Att fortsätta jobba med kundfokus är viktigt men tanke på att vi möter ökad konkurrens.

– Vi ska utveckla varumärket Luleå. Det är viktigt både för befolkningsutvecklingen och för att klara generationsskiftet bland kommunanställda.

– En annan viktig fråga är att ha en ekonomi i balans. Vi ska ha en verksamhet med hög kvalitet som bedrivs på ett effektivt sätt. Vi har nu tvingats till nedskärningar och vi har säkert fler tuffa år framför oss. Då är det oerhört viktigt att skapa framtidsro, både för kommunen som arbetsgivare och för Luleå som helhet.

– Vi ska arbeta med Vision 2050 och konkretisera framtidsbilderna på ett tydligt sätt i översiktsplanen.

Har du själv någon konkret bild av framtiden?

– Nja, inte än. Luleå är en attraktiv stad idag men den kan bli än mer attraktiv. Då flyttar folk hit och vi får fler studenter.

Vilken betydelse har det att du är kvinna?

– Jag hoppas främst att jag med min kompetens och erfarenheter från både offentlig sektor och det privata näringslivet kan tillföra ett nytt perspektiv.

Anne Karlenius, 58 år, har varit personalchef i fyra år. Nu blir hon kommunens högste tjänsteman.

– Jag har inte tänkt så mycket på manligt-kvinnligt. Men om vi får fler kvinnor på högre positioner kan det säkert bidra till att Luleå stärks och får en mjukare framtoning.

Du blir chef för en stor verksamhet med 7 000 anställda och över fyra miljarder i omsättning...

– Jag är inställd på att göra mitt absolut bästa, men man är inte mer än människa. Jag är utvecklingsfokuserad, ingen förvaltare, och vill att det ska kännas roligt.

– Det viktigaste av allt är att det finns så många professionella medarbetare hos oss.

Dessutom har jag en ledningsstab med duktiga chefer och specialister.

Hinner du med några fritidsintressen?

– Jag är friluftsmänniska och älskar att åka skidor, jag åkte Vasaloppet för några år sen. Sen är jag gammal gymnastikledare och gympar fortfarande med Morgontupporna hos Lulegymnasterna. Vi har också en hund som jag är ute och går med.

Nuvarande kommunchef **Bernt Grahn** övergår vid årsskiftet till att bli vd för Luleå Kommunföretag AB som omfattar åtta kommunala bolag.

Kommuninfo i TV-program

Luleå kommun sänder samhällsinformation i TV-kanalen 24Norrbotten. Info-programmen kan också ses via kommunens webbplats.

TV-sändningarna startade i mars. Varje månad görs ett nytt program som sänds ett stort antal gånger under de två första veckorna följande månad. Ett program är

cirka sex minuter långt och innehåller ett par reportage och några aktuella telegram.

Under hösten har programmen haft inslag om till exempel skolans matematiksatsning, solrummet i Råneå, sopsortering, familjehem och brandsäkerhet.

Alla tio program som hittills sänts kan ses via kommunens webb www.lulea.se

Rökstopp under arbetstid

Nu är det slutbolmat på arbetstid utanför Stadshuset och andra kommunlokaler. Politikernas beslut gäller även de själva under fullmäktigemötena.

Från 1 januari får kommunanställda inte röka under arbetstid. Samtidigt ska en tobakskampanj genomföras för att hjälpa folk att sluta röka.

Rökning är den enskilt största hälsorisen i Sverige och en viktig orsak till skillnader i hälsa mellan olika befolkningsgrupper. Det finns ett starkt samband mellan rökning och ett stort antal sjukdomar.

Många kommuner har de senaste åren infört rökfri arbetstid som ett led i folkhälsoarbetet. Nu hakar även Luleå på. Rökfri arbetstid gäller hela arbetsdagen, dock inte lunchrasten. Beslutet gäller även politiker på

sammanträden.

– Vi vill försöka hjälpa folk att bli rökfria, säger kommunalrådet Yvonne Stålnacke. Ett annat skäl är att dom som finns i våra verksamheter inte ska utsättas för rök ofrivilligt.

Yvonne Stålnacke hänvisar också till mål som riksdagen satt upp och att kommunerna har i uppgift att verka för bättre folkhälsa. Några större protester mot beslutet har hon inte märkt.

– Nej, hittills har jag bara träffat en anställd som tyckt att vi inte ska lägga oss i.

Snusare klarar sig

Vissa kommuner och landsting har gått ett

steg längre och även infört snusförbud. Det har dock mötts av starka protester och flera har fått backa, så det har inte varit aktuellt i Luleå. Inte heller kommer man att jaga rökare som smiter iväg några minuter, säger Yvonne Stålnacke.

– Nej, vi vill jobba positivt och stödjande. Vi subventionerar till exempel nikotinersättningsmedel.

Kommunhälsan har fått i uppdrag att genomföra en tobakskampanj. I den ingår bland annat information till chefer, lungfunktionstester och rökavvänjningskurser.

Tekniker prisades för ny metod

Två anställda vid tekniska förvaltningen har nyligen belönats i en landsomfattande idépristävling. Det handlar om en ny metod när fundament till biljettautomater ska bytas ut.

De prisade heter **Bengt-Olov Brändholm** och **Bo Ekervhen**, tekniker vid gatu- och trafikavdelningen. De har klurat ut en ny metod för att byta fundament till biljettautomater vid parkeringsplatser.

Tidigare har hela fundamentet grävts upp och en gjutform har tillverkats innan det har varit dags för armering och gjutning. Med den nya metoden kapas det gamla fundamentet jämnt med marken och sen svetsas ram och bottenplatta på. Lätt som en plätt – när man väl kommit på det.

Metoden har tillämpats ett tag redan i Luleå.

– Nu gör vi det på två timmar jämfört med flera dygn om man ska gjuta nytt, säger

Bengt-Olov Brändholm.

Brändholms och Ekervhens förslag belönades först av tekniska förvaltningen och nu senast i en idéävling som anordnas av Sveriges kommuner och landsting. I den senaste fick de dela på 10 000 kronor.

Tekniska förvaltningens förslagskommitté har det senaste året fått in ett 20-tal förbättringsidéer.

Nye stadsarkitekten ser med nya ögon

Henrik Sjöberg visste i våras nästan ingenting om Luleå. Nu är han kommunens nye stadsarkitekt.

– God arkitektur har en egen identitet och förstärker miljön.

Den nye stadsarkitekten är 37 år och upp vuxen i Stockholm. Han har bland annat jobbat i Malmö och Linköping, men Norrland och Luleå är en helt ny erfarenhet för honom.

– Jag visste inte ett smack om Luleå, erkänner han. Inte mer än att det låg långt upp i norr. Men jag gillar utmaningar och det här är ett spännande uppdrag.

Nu har han varit här några månader och hunnit se sig omkring.

– Luleå är en intressant stad. Det finns en dynamik som är större än vad befolkningstalet säger. En mindre stad med storstadsambitioner kan man väl säga.

Henrik Sjöberg verkar inte vara någon stor anhängare av höghus.

– Jag är ingen principiell höghusmotståndare men att bara bygga högt är banalt tycker jag. Det gäller att hitta en balans mellan den enskilde byggaren och allmänheten. Höga byggnader tillför oftast inte så mycket till en stad.

– God arkitektur tar alltid hänsyn till platsen. Den goda arkitekturen har en stark egen identitet samtidigt som den bidrar till bra miljö. Gamla hamnkontoret och LKAB-byggnaden på Varvsgatan är bra exempel på det tycker jag.

Chef för bygglov

Som stadsarkitekt är Henrik Sjöberg chef för stadsbyggnadskontorets bygglovsavdelning.

Henrik Sjöberg är ny stadsarkitekt och chef för bygglovsavdelningen.

Bygglov och tillsynsärenden (olovligt byggande) upptar en stor del av hans tid.

– Vi har eftersläpande ärenden och ganska många överklagade bygglov. Men vi betar av allt eftersom.

– En viktig fråga för oss är att hitta bättre arbetsformer och höja vår kompetens. Vi ska

också utveckla vår hemsida med information, råd och tips om byggande. Den som förberett sig bra får också ett bättre resultat.

Henrik Sjöberg passar på att uppmana folk som ska bygga att söka bygglov i god tid.

– Sök under hela året, inte bara under april!

Dataprojekt för äldre gav kunskap

Ett 30-tal pensionärer från Luleå och kringliggande kommuner har de senaste åren deltagit i ett europeiskt utbildningsprojekt kring datorer. Projektet avslutades nyligen med en tillställning på Resurscentrum Fyren.

”Elearning for seniors” (Else) har pågått i sex europeiska länder. Luleå har stått för det svenska deltagandet. Syftet med projektet har varit att utveckla metoder som är speciellt anpassade för äldre med ingen eller liten erfarenhet av datorer.

Deltagarna har lärt sig använda datorer

Mentorer i Else-projektet: Carl-Gustav Carlsson, Arne Larsson, Staffan Forsgren, Anna-Lena Andersson (projektkoordinator), Birger Engström, Viola Engström, Sune Hægström, Håkan Nilsson och Tage Jakobsson.

både i grupp och på egen hand i hemmet. I grundkursen deltog 30 personer, varav flertalet var kvinnor. En del av dessa gick sen vidare till en fortsättningskurs.

Flera pensionärsorganisationer har nu egna kurser utifrån Else-projektets erfarenheter och material.

Foto: Stig Lakso

Parkeringsövervakning har funnits i Luleå sedan i början av 1960-talet. I slutet av 1970-talet övergick man från statlig till kommunal regi och har i år firat 30-årsjubileum.

Arbetsuppgifterna har varierat något under åren, men gemensamt har varit att se till att gående, cyklister och fordonsförare kan komma fram på våra gator och vägar. Det är särskilt viktigt för grupper som synhandikappade och nyttotrafik som snöröjning.

Gott kamratskap

Inom Luleå kommun arbetar fem personer som parkeringsvakter. En parkeringsvakt går ungefär en mil per dag.

– Arbetet innebär stor frihet under ansvar och där mötet med människor är en stor del av jobbet, berättar Mia, gruppledare. Kårandan och det goda kamratskapet är också speciellt.

Det är inte alltid lätt att bemöta människor som är upprörda eller upplever sig felaktigt behandlade. "Gör ditt jobb, men var alltid hjälpsam, hänsynsfull, hövlig och visa humor" är måttet man arbetar efter.

I arbetet är det viktigt att vara serviceinriktad. Turister vänder sig ofta till parkeringsvakterna – uniformerna gör ju att de lätt känns igen.

Parkeringsvakterna patrullerar all allmän mark inom hela Luleå kommun.

Övergivna bilar

Många utbrända, stulna, eller övergivna bilar hittas varje år. När det gäller övergivna bilar försöker man hitta ägaren. Det är nämligen ett miljöbrott att överge en bil. Om ägaren inte hittas skrotas bilen efter ett tag. Parkeringsenheten har deltagit i ett antal skrotbilskampanjer under åren.

P-vakter m

Parkeringsvakterna förmedlar en hel del turistinformation

En fritids-gård för alla åldrar

Fritidsgården Blixten i Hertsö centrum är en rätt ovanlig mötesplats. I februari firar den speciella fritidsgården 15-årsjubileum.

I stort sett varje lördag eftermiddag under höst och vår förvandlas den ordinarie fritidsgården vid Hertsötorget till Blixten, en mötesplats för funktionshindrade i alla åldrar. Då kommer mellan 30 och 100 personer från hela kommunen hit. Och det handlar verkligen om alla åldrar.

– De yngsta är elva-tolv år och den äldste över 80 år, säger verksamhetsansvarige **Sandra Wikberg**. En ganska stor grupp är mellan 55 och 65 år men det kommer fler och fler ungdomar. Ibland kommer folk hit ända från Kalix.

Nästan varje lördag eftermiddag är Sandra Wikberg bakom skylten

med serviceanda

tion.

Foto: Alf Lindbergh

Många övergivna, stulna utbrända bilar hittas varje år.

Visste du att...

- 1914 sattes det första trafikljuset upp i USA
- 1935 sattes den första P-automaten upp i Sverige
- 1958 sattes de 50 första P-automaterna upp i Luleå. Avgiften var då 50 öre/timme
- 1977 var felparkering inte längre ett brott och böterna höjdes från 35 till 75 kronor.
- I dag finns tre bötesbelopp: 350, 500 eller 800 kronor beroende på om det är obetald p-avgift, felparkering eller trafikfarlig parkering.
- Luleå kommun underhåller 83 P-automater och drygt 2000 gatuparkeringar.

arrangeras olika program på Blixten. Blixten är verksamhetsansvarig.

Musik och bingo populärt

Lördagen vi hälsar på är det disco på programmet. Pingislokalen är dekorerad med ballonger och lampor. Diskjockeyn David Nilsson har laddat upp med en mängd cd-skivor.

– Vi försöker variera programmet, berättar Sandra. Men vissa saker återkommer varje år: musik, bingo, julfirande... Musik och bingo är nog populärast.

Men man behöver inte ägna sig åt just veckans tema. Det finns annat att göra för dem som vill: spela spel, fika eller bara sitta ner och prata med någon.

Roligt och inspirerande

Enligt Sandra Wikberg är en fritidsgård för funktionshindrade i alla åldrar en ovanlig företeelse. Nyligen var hon på en konferens

i Uppsala och berättade om erfarenheterna.

– Det gav mig en massa inspiration till nya aktiviteter som vi ska försöka anordna under våren.

Personalen består av ett tiotal personer som till vardags arbetar på andra platser inom omsorgen. Varje lördag är de fyra som jobbar på Blixten.

– Jag älskar det! Det är både roligt och inspirerande, så man går alltid hit med glädje. Alla som besöker Blixten umgås och har trevligt tillsammans.

Bakom verksamheten står både fritidsförvaltningen och socialförvaltningen. Lördag 13 februari firar Blixten 15-årsjubileum. Då blir det ett utökad program med tal, underhållning med mera.

Vårt Luleå

1920-talets Luleå

Stadshotellets pampiga baksida på 1920-talet. Det var det största hotellet i övre Norrland och kallhyran uppgick till cirka 30 000 kronor årligen.

Foto: Bernhard Persson/Stadsarkivet

I 1920-talets hus i Luleå centrum är till stor del borta och det är svårt att känna igen de gamla gatuvyerna. Det framgår väldigt tydligt när man bläddrar i Stadsarkivets nya bok "Luleå stad 1924 och 2004".

Det är tur för oss att stadens byggnadsnämnd år 1924 anlidade fotograf **Bernhard Persson** för att dokumentera alla gathörn i centrum. Syftet var att göra det lättare att planera och fatta beslut i byggnadsärenden. Det blev cirka 300 fotografier. 80 år senare ställde sig Stadsarkivets fotograf **Margareta Rantatalo** i samma gathörn.

Många av Perssons och Rantatalos bilder har nu samlats kvartersvis

i boken. Det är fascinerande – och ibland lite sorgligt – att se hur stadsmiljöerna förändrats. Boken är på nästan 230 sidor och innehåller också många detaljuppgifter om husen och människorna som en gång bodde där. En stadskarta från 1922 medföljer boken.

Ett urval av fotografierna utgör också Stadsarkivets nya bildutställning som kan ses i Stadshusets bottenvåning.

Stadsarkivet är en flitig bokutgivare och nyligen kom arkivets årsbok ut. Där skriver historikern **Maurits Nyström** om vad som styr stadens utveckling. Planer och visioner i all ära, men det är

inte människors vilja som i sista hand formar en stad, är budskapet.

– De verkligt stora förändringarna däremot har inte varit planeringsstyrda och inte heller förutsägbara... I grunden är det omvärldsförändringar som långsiktigt har format Luleå.

Ett annat intressant bidrag i årsboken är skrivet av **Maria Enlund** och handlar om Östra barackens växlingsrika historia. Övriga bidrag har skrivits av **Lennart Parknäs**, **Kirsti Rinander**, **Anders Sandström**, **Arne Bergman** och **C J Bergström**.

Båda böckerna kan köpas hos Stadsarkivet.